

Poročanje ali dokazovanje: jezikovni problem ali kaj več?

Odgovor

Podpisani smo od uredniškega odbora Geologije prejeli kopijo sestavka kolega dr. Bogomirja Jelen, v kateri slovensko geološko srenjo seznanja in poučuje, kako se pišejo znanstvene razprave in kot primer »zavajanja javnosti« navaja članka Litološke značilnosti terciarnih plasti na Kozjanskem (B. Aničič, B. Ogorelec, P. Kralj in M. Mišič; Geologija, 2002, 45/1, 213–246) ter Dacitic glassy flow from Trlično at Rogatec (Eastern Slovenia) (P. Kralj, Geologija, 2002, 45/1, 139–144).

Tega »razmišljanja« smo omenjeni avtorji zares veseli, saj smo izvedeli, da naše geološko znanje seže le do vznožja Boča in Bohorja, ki izstopata ob robu raziskanega prostora Kozjanskega, in na žalost ne do Keplerjevega vesolja, s katerim se spogleduje cenjeni kolega. Zato se očitno ne moremo, dr. Jelen pa kot vse kaže niti ne želi, da bi se o določeni strokovni problematiki pogovorili strpno in na ustreznem znanstvenem nivoju. V sestavku si dr. Jelen pravzaprav predava sam sebi o metodah znanstvenega dela in o raziskovalni etiki, v resnici pa je sestavek oz. njegov drugi del pisan na žaljiv in mestoma nestrpen način. Zato bo tudi naš odgovor precej direkten, saj mora biti, čeprav sprva na njegovo poročanje niti nismo nameravali reagirati.

V »racionalnem miselnem procesu«, kot avtor pojmuje svoje razmišljanje in ki izhaja iz ene njegovih številnih znanstvenih paradigem, nam očita vrsto netočnosti, ki pa niso podprte z dokazi. Ob kopici skovank domačega in tujega besedja se spretno skriva zmedenost stavčnih zvez, osebno pa zavist in nenazadnje strah. Pri tem pa nam pravzaprav ni jasen namen njegovega pisanja. Razen, da se dr. Jelen s svojim razmišljanjem postavlja nad slovensko geološko znanost in nad veliko kolegov, ne samo podpisanih, ki jih očitno podcenjuje. Istočasno pa ne dopušča oziroma je bogokletno, da se s tematiko terciarja na slovenskem ukvarja še kakšen od domačih geologov, katere on za to ni posvetil. Očitno smo avtorji obeh navedenih člankov z njihovo objavo zagrešili hud znanstveni prekršek. Kaj bo šele po objavi geološke karte Kozjanskega v merilu 1:50.000, ki je tik pred tiskom?

Na nekaterih mestih se v svojem poročanju kolega dr. Jelen spretno zateka k metodi rumenega tiska, npr. »čeprav sem opazil problematična stanja tudi drugod v članku«, brez dokazov, samo namig, tako da se bralcu nehote zdi sporno celotno besedilo obeh člankov. Tudi v njegovem članku je opaziti kar nekaj napak in nedoslednosti, npr. nenavajanje avtorjev citatov v seznamu literature, mestoma napačno pisanje imen fosilov ter nestrokovno citiranje med besedilom. Vendar to omenjamo le mimogrede, nenamerno, saj se včasih tudi vrhunskemu znanstveniku kaj zapiše ali spregleda.

Žal so se naši predlogi in želje pred desetimi leti, ko smo načrtovali skupno objavo o geologiji Kozjanskega in ki naj bi ta prostor zajela celovito že v okviru geološke karte II izjalovili, saj kolega dr. Jelen ni želel sodelovati z »amaterskimi regionalnimi geologi«, prav tako pa v sodelavo po začetnem strinjanju kasneje ni privolila tudi kolegica H. Rifljeva. Zato smo težišče prvoimenovanega »spornega« članka kasneje predstavili na litološke in petrološke značilnosti namesto na celovit razvoj neogenskih plasti na Kozjanskem, kar je razvidno

že iz njegovega naslova in izrecno obrazloženo tudi v uvodu. Smo bili pač domači in ne uveljavljeni mednarodni strokovnjaki.

Kolegu dr. Jelen u smo bili nekateri »dobri« le toliko, da smo mu na Kozjanskem in v Halozah razkazali profile in pomembne golice ter mu s tem skrajšali »pot do znanosti in zvezd«. Naj tu omenimo, da ga je prvoimenovani avtor samo na profil Plohov breg vodil štirikrat z eminentnimi tujimi in domačimi strokovnjaki. Slednje, le teh je blizu deset, je dr. Jelen kasneje skoraj po pravilu »izločil« iz svojega znanstvenega tima, ko je iz njih izvelkel željene informacije. Pri tem tudi pozablja, da mu je prav prvoimenovani avtor, še v fazi OGK I, nakazal na osnovi dolgoletnih terenskih raziskav številne nerešene probleme terciarja na Kozjanskem in v Halozah (še posebej mejo med spodnjim in zgornjim oligocenom, posebej problem spodnjega in zgornjega egerija ter problematiko starosti terciarnega vulkanizma). Dr. Jelen zavestno uporablja tudi metodo, da zamolči tiste podatke in literaturo, ki mu iz različnih razlogov ne ustrezajo, zato npr. v svojih objavah vedno zataji članek kolegov J. Pavšiča in B. Aničića Nanoplanktonska stratigrafija oligocenskih in miocenskih plasti na Plohovem bregu pri Podčetrtku (1998, Razprave IV. razr. SAZU, 39/2, 55–79). V tem članku je prvič v vzhodnem delu Slovenije dokazana oligocenska in miocenska starost plasti na osnovi nanoplanktona.

Na žalost nas dnevne naloge priganjajo in podpisani nimamo niti dovolj časa, niti smisla za metafiziko znanstvenih paradigem. Zato bomo zelo veseli in željno pričakujemo dokončno rešitev vseh paleontoloških, stratigrafskih, petrografskih, tektonskih, medgalaktičnih in drugih problemov terciarnih plasti v severovzhodni Sloveniji, s kartami, stolpci in drugo dokumentacijo, ki nam jih bo podal kolega dr. Jelen s timom renomiranih tujcev. Tako bomo domači raziskovalci vedeli, kje smo izgubljeni v vesolju. Do takrat pa naj za dr. Jelena velja že kar udomačen rek o podobarju Apelu in kopitarju.

*Bogoljub Aničić
Bojan Ogorelec
Polona Kralj
Miha Mišič*